

КӨНІРЛЕРДІ ДАМУ

Көкшетауда тұрғын үй құрылысы мен қалалық ортаны дамытудың жаңа кезеңі басталды. Өңірде жүйелі, сапалы әрі заманауи урбанистикалық саясат қалыптастыруға бағытталған маңызды қадамдар қолға алынуда. Бұл мәселелер облыс әкімі Марат Ахметжановтың төрағалығымен Көкшетауда өткен кеңесте кеңінен талқыланып, оған құрылыс саласының өкілдері, қаржы институттары мен сәулетшілер қатысты.

Жаңарған Көкшенің жасанған келбеті

Кеңесті ашқан облыс әкімі соңғы жылдары өңірде тұрғын үй құрылысының қарқыны едәуір артқанын атап өтті. Оның айтуынша, екі жыл ішінде облыста шамамен 1,4 млн шаршы метр тұрғын үй пайдалануға берілген.

– Өткен жылдың қорытындысы бойынша облыс елдің солтүстік және орталық өңірлері арасында тұрғын үй құрылысының қарқыны бойынша көшбасшылардың бірі мәртебесін бекітті, – деді өңір басшысы.

Өңір басшысы қол жеткізілген нәтижелер құрылыс саласын дамытудағы жаңа тәсілдер мен бизнеспен тығыз әріптестіктің арқасында мүмкін болғанын атап өтті. Өңірде мемлекеттік-жеке иелік әріптестік тетіктері белсенді қолданылып, құрылыс саласын қолдау бағдарламалары кеңейтілуде. Осындай құралдардың бірі – ескі тұрғын үйлерді жаңғырту (реновация) бағдарламасы. Бүгінде ол облыстың сегіз ауданын қамтып отыр. Бағдарлама аясында жаңа тұрғын үйлер салынып, апатты және тозығы жеткен үйлердің тұрғындары заманауи пәтерлерге көшу мүмкіндігіне ие болуда.

– Өткен жылы мыңнан астам ақмолалық әлеуметтік тұрғын үй алды. Құрылыс салушылардан жаңа пәтерлер сатып алу тәжірибесі өзінің тиімділігін көрсетті. Бұл мемлекет қолдауына аса мұқтаж азаматтар үшін әлеуметтік тұрғын үй қорын қысқа мерзімде толықтыруға мүмкіндік береді, – деп атап өтті Марат Ахметжанов.

Биыл құрылыс қарқыны сақталады. Өңір басшысының айтуынша, облыста жыл сайын кемінде 700 мың шаршы метр тұрғын үй пайдалануға беру жоспарлануда. Алайда тек көп салу жеткіліксіз. Құрылыс сапалы, ойластырылған және тұрғындарға жайлы болуы тиіс. Жаңа тұрғын аудандар өмір сүруге қолайлы, инфрақұрылымы дамыған және қаланың сәулеттік келбетіне үйлесімді болуы қажет. Бұған дейін бұл бағытта бірқатар мәселелер болған.

Марат Ахметжановтың айтуынша, ретсіз құрылыс өткен жылдардағы жүйелі қателіктердің салдары. Жер учаскелері көбінесе инженерлік жүктемені, көлік қолжетімділігін және аумақтың сәулеттік келбетін ескермей берілген. Нәтижесінде қалада жолы, автожолы, әлеуметтік нысандары және инженерлік желілері жоқ аудандар пайда болды. Өркім өз қалауынша құрылыс жүргізген. Мұндай тәжірибе инфрақұрылымға шамадан тыс жүктеме түсіріп, қаланың сәулеттік келбетінің бұзылуына әкелді. Ғимараттар биіктігі, түсі және стилі жағынан бір-біріне сәйкес келмейді.

Тағы бір маңызды мәселе – адал емес құрылыс салушылар. Кейбір жағдайларда қосымша пайда табу үшін құрылыс компаниялары бекітілген жобалық шешімдерден ауытқып, өз бетінше қосымша қабаттар салады немесе құжаттамада бұзушылықтарға жол береді.

Облыс әкімінің тапсырмасымен салынған үйлердің сенімділігін тексеру және анықталған кемшіліктерді жою бойынша арнайы алгоритм әзірленді. Сонымен қатар құрылыс алаңдарында құрылыс нормалары мен қауіпсіздік талаптарының сақталуына бақылау күшейтілді. Бұдан былай аумақтарды абаттандыруға ерекше көңіл бөлінеді – барлық жаңа нысандар қаланың бас жоспарына, егжей-тегжейлі жоспарлау жобала-

рына және сәулеттік стандарттарға сәйкес болуы тиіс.

– Біз енді «жер алдым – қалағанымды саламын» деген қағидатпен дами алмаймыз. Өрбір құрылыс салушы ортақ іске үлес қосып отырғанын және қаланың келбеті үшін жауапты екенін түсінуі тиіс. Біз өз болмысы бар қала қалыптастыруымыз керек. Мұнда кез келген адам оның дәл Көкшетау екенін бірден түсінуі қажет. Біз сұрғылт, біркелкі құрылыстан арылып, өзіндік мінезі мен рухы бар қала жасауымыз қажет, – деді өңір басшысы.

Құрылыс саласын дамытуда өңірлік даму институттарының рөлі ерекше болуы тиіс. Атап айтқанда, «KOKSHE» ӘКК» АҚ жобалардың бірыңғай операторына және сәулеттік стандарттарға сәйкес болуы тиіс.

ры ретінде әрекет етсе, «Қазақстандық тұрғын үй компаниясы» АҚ қаржылық құралдар мен кепілдік беру тетіктерін қамтамасыз етеді.

«Қазақстандық тұрғын үй компаниясы» АҚ басқарма төрағасы Алтай Күздебаев облыс әкімдігімен ынтымақтасуының жоғары деңгейін атап өтіп, компания өңірді әрі қарай да белсенді қолдауға дайын екенін жеткізді.

Оның айтуынша, бүгінгі таңда облыста несиелік және жалға берілетін тұрғын үй бағдарламалары аясындағы қолдаудың жалпы көлемі 52,5 млрд теңгені құрады. Соның арқасында 3,7

мыңнан астам адам қолжетімді бағамен баспаналы болды. Сонымен қатар компания құрылысқа кепілдік беру құралдарын белсенді дамытып келеді. Қазіргі таңда облыстағы мұндай кепілдіктер көлемі 17 млрд теңгеге жетті. «ҚТК» АҚ көпқабатты тұрғын үйлерді де, аз қабатты құрылыс жобаларын – коттедждер мен таунхаустарды да қолдауға дайын. Ал биылғы мамыр айынан бастап реновация жобаларына да кепілдік беру мүмкіндігі қарастырылуда.

Ескі тұрғын үйлерді жаңғырту бағдарламасының жүзеге асырылу барысы туралы «KOKSHE» ӘКК» АҚ басқарма төрағасының орынбасары Ә.Әлиев баяндады. Соңғы екі жылда бағдарлама

Жаңа даму моделінің негізгі элементтерінің бірі – «KOKSHETAU ENGINEERING» урбанистика орталығы. Ол «KOKSHE» ӘКК» базасында құрылған. Орталықтың міндеті – тұрғын үйге сұранысты талдаудан бастап, экономикалық тиімділікті есептеу және инфрақұрылымға түсетін жүктемені бағалауға дейін құрылыс жобаларын кешенді дайындау.

Кеңесте тұрғын үй құрылысы мәселелерінен бөлек, ірі инфрақұрылымдық жобалар да таныстырылды. Көкшетау қаласының әкімі Әнуар Күмпекеев қала еліміздің солтүстік өңірлері үшін тартымды орталықтардың біріне айналуы тиіс екенін атап өтті. 2050 жылға қарай Көкшетау халқының саны 500 мың адамға жетуі мүмкін. Осы мақсатта қалада инженерлік инфрақұрылымды ауқымды жаңғырту жұмыстары жүргізілуде. Жаңа жылу электр орталығының құрылысы басталды, бұл қалаға жылу және электр энергиясын жеткізу қуатын едәуір арттырады. Жоба 2028 жылдан ерте іске қосылмайды, алайда қазірдің өзінде жылу магистральдарын және электр желілерін жаңарту жұмыстары басталған. Қалада жаңа қосалқы станциялар салу және электрмен жабдықтау жүйесін жаңарту жоспарланған. Ірі жобалардың қатарында заманауи кәріз тазарту құрылыстарын, Азаматтық қорғаныс академиясын, 10 мың орындық футбол стадионын және жеке инвестициялар есебінен салынатын көпсалалы облыстық аурухананы салу бар. Сонымен қатар Көкшетауда Көп көлінің жағасында жаңа іскерлік және мәдени орталық құру жоспарлануда. Kokshe Downtown жобасы тұрғын үй кешендерін, қонақ үйлерді, әкімшілік ғимараттарды және қоғамдық кеңістіктерді біріктіреді.

Бұдан бөлек, «Green Eco» ЖШС бас директоры Борис Шнайдерман жағалауды қайта жаңғырту және жаңа қалалық экопарк құру жобаларын таныстырды. Жоба аясында қолданыстағы жағалау қайта жаңартылып, ұзындығы шамамен 1,5 шақырым болатын жаңа жағалау салынады. Мұнда серуендеу аймақтары, велосипед жолдары, балалар және спорт алаңдары, демалыс орындары мен фудкорттар орналастырылады. Сонымен қатар 1,5 мыңнан астам ағаш және ондаған мың бұта отырғызу жоспарланған. Жобаның ерекшелігі – табиғи ландшафты сақтай отырып, аумағы 20 гектардан асатын экопарк құру.

Кеңес қорытындысы бойынша облыс әкімдігі, «Қазақстандық тұрғын үй компаниясы» АҚ және «KOKSHE» ӘКК» АҚ арасында ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды. Құжат өңірде тұрғын үй құрылысын дамытудың жаңа жүйелі моделіне көшуге негіз қалайды. Облыс әкімінің айтуынша, бұл тәсіл ретсіз құрылыстың алдын алып, заманауи әрі жайлы қалалық ортаны қалыптастыруға мүмкіндік береді.

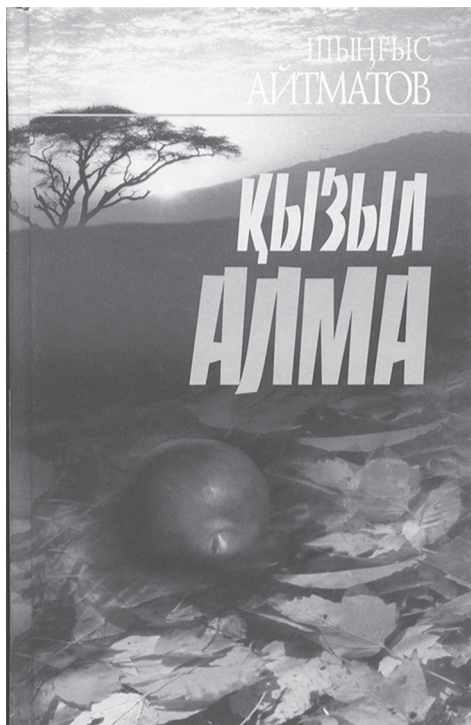
Ақмола облысының әкімі Марат Ахметжанов «Жаңа Жағалау» абаттандыру жұмыстарының барысымен танысып, Pablo Coffee Bar фудкортын, Kokshe Food Market гастрономиялық кеңістігін және «Көк шалғын» аллеясын аралады.

Сондай-ақ өңір басшысына жағалау бойында жаңа тұрғын үйлер салу жоспарлары таныстырылды.

Әсем ҚҰЛЖАНОВА.

К Театр

«Қызыл алманы» қашан бересің?»

Ш.Айтматов. «Қызыл алма».
Мелодрама.
Ш.Құсайынов атындағы қазақ музыкалық драма театры.
Премьера. Қоюшы режиссері Баатырбек Шамбетов.

...Осы кітаптың 31-ші бетінен басталған «Қызыл алма» әңгімесі 48-ші бетте аяқталады да, одан әрі «Оқушыларға екі ауыз сөз» деген жазба беріледі. Бір бетке толар-толмас, төрт абзацтан тұратын жазба. Бұл әңгіменің қалай жазылғаны туралы жазушы сөзі. Мұндай мұқияттылық пен құрметті жиі кездестірмейсің.

Шыңғыс Айтматов бұл шығармасын Зейнолла Қабдоловқа арнапты. Орыс тілінен аударған тағы Қабдолов!

Алматының тау бөктеріндегі санаторийде бірге демалып жатып, әншейін күлдірмекке айтып берген оқиғасы екен де. Сөйтсе, Зейнекең: «Өй, сен неге күлесің? Бәлі, мұның не күлкісі бар. Сен мұны жаз, жазуың керек!» депті. Содан кездескен сайын «Қызыл алманы» қашан бересің?» деп сұрап жүріпті. «Ақыры, тілектес досымның тапсырмасын қолдан келгенше орындап, жазып бітіргенім осы ғой» дейді, «Адамзаттың Айтматовы». 1963 жылы жазыпты.

Керемет әңгіме!.. Талайды толғандырып, талайды тебірентіп, талайды тәу-

бесіне түсіреріне кепілмін. Шебердің аты шебер ғой. Әңгімені қалай өрбітеді, қалай ширқтырады?! Адам жанының ішкі иірімдерін, ой өрісін қалай суреттейді. Жып-жылы, қарапайым, тап-таза әсер, сезім. Сонысымен биік, сонысымен әдемі, асқақ. Қаншама адам қасындағы ғажайыбының қадырын білмей жүр? Қаншама адам барын бағалай алмай жүр? «Алтынның қолда барда қадыры жоқ». Түлен түртіп, текке бүлініп, түкке тұрмас дүние үшін тағдырын тас-талқан қып, бала жүрегін жаралап жүргендер қаншама? Соның бәрін Шыңғыстай шебер бір ғана алмаға қалай байлап қойған?! Осы бір болар-болмас оқиғадан осындай керемет әңгіме туарын Қабдолов қалай сезген?.. Бірақ, әдебиет теориясын жазған, әрі ақын, әрі жазушы талғамы биік академик Қабдолов неге білмесін?!

Көкшетаудағы Шахмет Құсайынов атындағы қазақ музыкалық-драма театры осынау шедевр шығарманы сахналайды дегенде елең еткеніміз рас. Қалай болар екен? Өйткені бұл драма емес, прозалық шығарма-әңгіме ғой. Әңгіменің мынау керемет тілі, тілмен өрнектелген ойы қалай жетпек?.. Осындай қобалжу үстінде театр есігін аштық...

Қоюшы режиссері Баатырбек Шамбетов, қоюшы суретші Ирина Лунга, балетмейстер Ғазиза Әлібаева. Басты кейіпкер Исабеков рөлінде Мейрамбек Мұхатай, Сәбира – Аяулым Елубай, бейта-

ныс қыз – Әсем Шайсұлтанова, кішкене Анар – Жансая Жұмабекова.

Біз уайымдаған әңгіме тілі, сөзі басты кейіпкерлердің, сондай-ақ, көпшілік кейіпкерлердің аузында. Оқиға желісімен бірге құлағыңа анық жетіп отырады. Дер кезінде, орынымен. Ал жазушы сипаттаған бас кейіпкердің алай-дүлей ішкі ой арпалысын би элементтері дәп басып, тағы толықтырады. Керек жерінде Мұқағалидың оттай қарыған жалын жырлары нәсердей төгіп өтеді. Мергеннің атқан оғындай, қойылымның ширқықан тұсында саңқылдайды. Оны қырғыздың жан тебіренер сұлу сазы, терең сезімді әндері жаныңды жалаудай желбіретіп орындалады.

Мейрамбек Мұхатайдың жан-жақты өнерпаз екенін бұрын да білетінбіз. Осы жолы басты рөлде ойнап, өз мүмкіндігін толық көрсетті. Пластика, мимика, дауыс ырғағынан жаңылған жоқ. Қайшылыққа толы кейіпкерін сүйкімін жарастырып, тамаша алып шықты.

Сөйтіп, уәйім-қобалжуымыз кейін қалып, аса бір сәтті, аса күрделі, көркем бір қойылым тамашалап қайттық! Көп еңбек сіңіріліп, көп тер төгілгені көрініп тұр! Қойылымда ылғи жастар көрінуі, әр актердің ортақ іске өз үлесін құлшына қосып, бір-біріне қанат бітіріп, қолдап, үлкен түсіністікпен ойнауы риза етті. Бұл – театр болашағынан хабар беретін үрдіс деп түсіндік.

«Қызыл алманы» оқыңыз!... «Қызыл алманы» көріңіз!..

Айтпақшы, қолыңыздағы қызыл алманы қымбаттыңызға қашан бересің?...

Серік ЖЕТПІСҚАЛИЕВ,
Қазақстан Жазушылар одағының мүшесі.

К Кездесу

«Ғажайып суреттерім...»

Қалалық орталық үлгілі кітапханасында «Көкшенің көркемсурет палитрасы» жоба аясында Жоғарғы Қазақ гуманитарлық-техникалық колледжінің студенттерімен «Ғажайып суреттерім...» атты арт кездесу өтті. Іс-шараға Ақмола облыстық Әдебиет және өнер музейінің тіл жанашыры, жазушы, әуесқой суретші Қаратай Бәйкенұлы Төлекеев шақырылды.

Қаратай Бәйкенұлы 1959 жылы 24 қарашада бұрынғы Көкшетау облысы Рузаевка ауданы Шұқыркөл ауылында дүниеге келген. Абай атындағы педагогикалық институттың қазақ тілі және әдебиет факультетін тәмамдаған. Еңбек жолын туған ауылында мәдениет үйінің директоры, мектепте оқу ісінің меңгерушісі, мектеп директоры жұмысын 1996 жылға дейін атқарған. Көкшетау қаласындағы Мәлік Ғабдуллин атындағы №3 мектеп-кешенінде 2006 жылға дейін директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары болып қызмет атқарды. 2006 жылдан бастап Ақмола облысы тілдерді дамыту басқармасының кейін Ақмола облысы Ішкі саясат басқармасының «Ақмола облыстық оқыту-әдістемелік орталығы» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің басшысы лауазымында қызмет етеді. Қаратай Бәйкенұлының бойындағы көп қасиеттің бірі – домбырамен ән айту. Аудан, облыстағы талай өнер додаларында лауреат атанған. Ұстаз, жастар тәрбиесіне арнап жазған әңгімелерін бастырып, жаңа шығармаларын жинақтауда.

Осындай жан-жақты, білімді, ұлағатты, қадірлі ағамыз Қаратай Бәйкенұлы іс-шара қонағы болып жастармен әсерлі әңгіме жүргізіп, өзінің шығармашылық жұмыстарын таныстырды. Суреттері поэзия мен махаббатқа толы, табиғатқа деген махаббат сезіледі. Студенттер

іс-шара барысында «сурет салуға сізге не әсер етті және сурет салу стиліңіз бар ма, композицияның мақсаты сізге қалай келеді және бір жұмысты орындауға орташа есеппен қанша уақыт керек?» деген сауалдарын қойып, белсенді қатысып отырды.

Кездесу барысында қалалық кітапханалар жүйесінің директоры Серік Жетпісқалиев сөз сөйлеп, Қаратай Бәйкенұлына Көкшетау қаласындағы іс-шараларға әрдайым белсенділік танытып жүретінін атап өтті. Биылғы Наурыз мерекесінің ең әсерлі сәті – «Қара жорға» биінің жаппай орындалуы болғанын, екі мыңнан астам ер азамат би билеп, Қазақстанның рекордтар кітабына енген іс-шараға белсенді қатысқаны үшін Көкшетау қаласының әкімі Әнуар Күмпекеевтің атынан Алғыс хатпен марапаттап, зор денсаулық, отбасына амандық, шығармашылық табыс, болашақта әлі талай тың дүниелер жасауға тілектестік білдірді. Іс шара сонында Қаратай Бәйкенұлы жастарды жаңа жетістіктер мен жоғары мақсаттарға ұмтылып, әрдайым көңілді, сенімді, жігерлі болуға шақырды.

Жанаргүл АБДРАХМАНОВА,
Орталық қалалық үлгілі кітапханасының кітапханасышы.

